

Posudek vedoucího bakalářské práce

Veronika Jindřichová: Tetování včera a dnes. Posuny ve funkcích tetování v různých tradicích a v současnosti.

Autorka se ve své práci pokusila vytvořit si rámcové rešerše z různých historických a geografických variant tetování (popřípadě skarifikace a dílčím způsobem i dalších způsobů výzdoby těla) a jejím cílem bylo naznačit rozdíly i shody funkcí, využití a vnímání těchto typů „tělesných obrazů“. Tato různost neměla být původně sledována jen pro ni samu, ale hlavně s ohledem k tomu, zda a jak se některé „tradice“ těchto funkcí a podob vyskytují i v dnešním „tetovacím boomu“ respektive zda se dnes vyskytují i zcela nová tvarosloví a významy tetování. V této souvislosti by bylo dobré pracovat s bohatým obrazovým materiálem, který by byl využíván ke komparacím forem a ke sledování odchylek od tradic a také by se na něm případně dala ukázat specifika „abstraktního“ pojetí tetování dnešní doby – ať už s navrženou interpretací významů nebo jen s popisem tvarových, formálních specifik. Od využití obrazového materiálu i od důslednějšího zaměření na současné podoby tetování (k jehož pracovní interpretaci by se dalo využít např. sémiotických metod Rolanda Barthes) jsme nakonec v rámci zevrubně probíhajících konzultací upustili, neboť již základní část rešerší na téma možných historických a geografických rozrůznění tetování se rozrostla natolik, že užší zaměření na současné tetování, jeho formální aspekty a sémiotickou analýzu by bakalářskou práci dvojnásobně prodloužilo.

Autorka se tedy rozhodla ve své bakalářské práci zpracovat „první krok“ svého teoretického zájmu o tetování – tedy vytvořit si rámcový přehled o jeho víceméně tradičních funkcích, dějinných proměnách a místních variantách a na tomto základě se především zorientovat v tom, kde se různé tradice apod. setkávají, které motivy, funkce, role atd. se častěji vyskytují (a zároveň se dozvědět něco i o mnohem méně obvyklých fenoménech na tomto poli). Styčných bodů v různých tradicích apod. našla opravdu mnoho (a zároveň narazila i na mnoho nejistot a relativních výkladů v rámci pokusů o interpretaci významů tetování). Některá zjištění autorky respektive i využívané literatury jsou dosti přesvědčivá, jiná spíše vyznívají jako kuriozita (což ovšem v rámci dnešního kypícího diskurzu o tomto typu témat není překvapující – jen

by bylo potřeba lépe rozlišovat mezi, doufejme, důvěryhodnějším typem výkladu a žurnalisticky senzačním typem prezentace). Při svém sledování vybraných různých podob tetování a jeho širšího kulturního, společenského, kultovního atd. fungování autorka narážela na několik stále se vracejících a zřejmě dosti podstatných rysů, s nimiž by se následně dala srovnávat situace dnešního tetování, jakkoli by to bylo hypotetické a jednalo by se jen o „pracovní“ návrh interpretací. Už nyní však autorka udělala velký kus práce, vytvořila si vstupní podmínky pro svoje další teoretické zkoumání tetování, k němuž se doufám dostane a bude v něm sledovat současné aspekty tetování – jeho opakující se i dosti překvapivé formy, určení a divácké reflexe (třeba nakolik je či není dnešní tetování „viditelné“ a zda se přístup v tomto ohledu principiálně odlišuje od tradic apod.).

Autorka si svůj průzkum literatury pokoušela systematizovat podle dvou základních klíčů: geografického a funkčního, přičemž důraz by bylo myslím vhodné položit na ten druhý (což se povedlo spíše latentně, vzhledem k tomu, že řada zmiňovaných funkcí tetování je rozptýlena v kapitolách o jeho místních různostech). I tak ovšem chápu, že si autorka tímto způsobem dostatečně plastický obrázek o funkcích a podobách tetování vytvořila, jakkoli pro čtenáře její práce by byl přívětivější jaksi obrácený způsob psaní – tedy od dílčích příkladů k širším zobecněním. Autorka mnohdy bohužel nedopatřením uvádí literaturu podle křestního jména (třeba Martin R. místo Rychlík, M.) – nevím, jestli je to v důsledku využívání digitálních zdrojů nebo jak k této chybě došlo. Domnívám se, že bakalářská práce měla mít přeci jenom obsáhlejší závěr – respektive v závěru mělo být zřetelně řečeno, že další činnosti vyplývající z daného přehledu by mohlo nebo mělo být soustředění se na specifika a popřípadě též stereotypy dnešního „tetovacího boomu“.

Celkově autorka vykonala značný kus práce na poli vlastního zmapování si a nastudování problematiky rozrůzněných formových, funkčních a kulturních pestrostí tetování; svoje zjištění podala v přehledné, srozumitelné podobě, která by byla ke čtenáři ještě vstřícnější, kdyby v závěrečné kapitole provázala jednotlivé aspekty svého zájmu (o historii, geografii a sémiotiku tetování) a zdůraznila jejich společný účel pro budoucí průzkum současné podoby tetování na těchto základech. Práci doporučuji k přijetí a navrhuji ji hodnotit stupněm 2.

Václav Hájek